

Familie Krijger installeerde een 24 stands carrousel met het oog op de aansluitrobot

Biologisch met focus op exterieur

In 36 jaar heeft de familie Krijger in Zweden met vijfhonderd biologisch gehouden melkkoeien een opvallend bedrijf opgebouwd. 'Biologisch was puur een economische keuze.' In de fokkerij blijven ze de hf-koe en het fokdoel van exterieur trouw. 'Een koe die goed in elkaar zit, is ook duurzamer.'

tekst Alice Booij

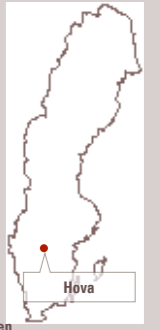

De 24 stands carrouselmelkstal is zodanig ingericht dat er in de toekomst met een robotarm gemolken kan worden

Familie Krijger

Bram, William, Gerdie en Peter Krijger verzorgen in het Zweedse Hova een melkveestapel met 500 biologische koeien. Met een nieuwe transitiestal optimaliseren ze hun management, terwijl de biologische melkprijs met 43 euro-cent per kilo melk te laag is.

Aantal koeien:	500
Aantal hectares:	600
Aantal externe medewerkers:	5
Gemiddelde productie:	8000 4,0 3,3
Jaarlijkse uitval:	27%

Met trots leidt Bram Krijger (35) ons rond in de nieuwste stal, die vanaf januari in gebruik is genomen, een transitiestal voor honderd dieren. 'We lieten in deze fase van de lactatie te veel steken vallen. Met een speciale stal voor droogstaande en nieuwmelkte koeien geven we huisvesting en verzorging op maat.' Ontworpen door een Texaanse architect heeft de stal voeding aan de buitenkant en een centraal looppad voor de koeien middenin. 'Dat scheelde ons zes meter breedte in het gebouw. Aan zo'n voerpad heb je eigenlijk niets.'

Het meest opvallende element in deze huisvesting zijn de lange boxen voor de kalvende koeien. Voorzien van een dikke, zachte mat en een laagje zaagsel gaan de koeien hier vlak voor het kalven in. 'Het kalf moet één dag bij de moeder blijven', zegt Bram over de kalveren, die ook in de box liggen.

In de hoek kunnen de koeien gemakkelijk vastgezet worden en is er een vacuümleiding. 'We melken de koeien de hele biestperiode apart in de box.' Daarna komen ze een paar meter verderop in de stal in een aparte groep nieuwmelkte koeien,

die vlak achter de nieuwe 24 stands carrouselmelkstal is gehuisvest. 'In deze melkstal kunnen we in de toekomst ook een robotarm installeren', noemt Bram als reden voor juist deze melkstal. 'De gaten voor het aandrijfstation en de leidingen zijn al klaar.'

Het management van de vijfhonderd biologisch gehouden koeien van de familie Krijger wordt zo steeds verder geoptimaliseerd. 'De gemiddelde productie ligt rond de 8000 kilo melk', vertelt Bram. 'Dat moet nog 1000 of 1500 kilo per lactatie omhoog. Onze koeien kunnen een hogere

productie aan en met de nieuwe huisvesting managen we ze optimaal.'

Biologische melkprijs te laag

Het werk op het bedrijf wordt rondgezet door vijf medewerkers samen met de familie Krijger: Bram, zijn broer William (34), moeder Gerdie (56) en vader Peter (63). 'We hebben te veel jaren met te weinig personeel gewerkt', vertelt Bram. 'Met de laatste uitbreiding vorig jaar van vierhonderd naar vijfhonderd koeien hebben we ook meer personeel erbij gehaald.' Quotum bijkopen is niet nodig; het nationale quotum wordt al jaren niet volgemolken.

Al met al een prachtige bedrijfsontwikkeling voor Peter en Gerdie, die in 1976 naar Zweden kwamen en begonnen zijn als medewerkers. In 1987 startten ze voor zichzelf met veertig koeien op een aanbinstal, die nog steeds op het bedrijf staat. 'Maar de hele inventaris is eruit gebroken, de schuur is nu opslag, anders zou er zo weer vee in komen', lacht Bram. In 2008 gingen ze biologisch boeren. 'Puur vanwege de economie.' Dat pakte goed uit, maar het financiële voordeel ten opzichte van de gangbare melkprijs is dit jaar nihil. 'Het verschil is acht cent per liter en daarmee is biologisch boeren niet meer lucratief', zo rekenen ze voor. 'Arla heeft te veel biologische melk. Veertig procent van de biologische melk gaat het gangbare circuit in en daarmee staat de prijs onder druk.' Het betekent voor de veehouders krapte in de kas. 'Bijsturen

kan niet. We besparen niet op kosten van personeel of voer, ik denk zelfs dat we iets duurder voeren omdat we de productie er juist bij willen houden.'

Het betekent bellen met de bank. 'We zeggen dat we de aflossingen niet meer kunnen voldoen', antwoordt Peter op de vraag hoe ze de prijsdaling naar zo'n 43 cent per liter melk opvangen. 'En als het langer duurt, vragen we om financiële steun voor een half jaar. Het afgelopen jaar hadden we een goed resultaat en ook het komend jaar zal het wel weer goed komen. Dus ik neem aan dat we het vertrouwen wel krijgen.'

De biologische bedrijfsvoering betekent management met meer uitdaging. Zo moet minimaal 50 procent van de totale hoeveelheid voer op het bedrijf geproduceerd zijn en moet er in het rantsoen van de koeien minimaal 60 procent ruwvoer zitten. 'En dus hebben we naast kuil en stro ook geheleplantsilage in het rantsoen', aldus Bram. 'Granen en krachtvoer kopen we aan.'

600 hectare hard nodig

De 600 hectare grond hebben ze in de voederwinning hard nodig. De drie snedes leveren zonder kunstmest net genoeg voer op. 'We weiden de koeien ook, dat is verplicht. Het jongvee vanaf vier maanden moet al weidegang hebben.' Wat gezondheid betreft ervaren de ondernemers weinig beperkingen. 'Koeien die ziek zijn of mastitis hebben, mogen we net zo goed laten behandelen', geeft

Bram aan. 'Alleen de wachtperiode voor het leveren van de melk verdubbelt.' En koeien die een derde behandeling binnen twaalf maanden krijgen, komen in een quarantaine van een half jaar. 'We mogen dan de melk zes maanden niet leveren, wat betekent dat we zo'n koe afvoeren', legt Peter uit. Met een uitvalpercentage van 27 procent scoort Krijger zo'n 11 procent beter dan het Zweeds gemiddelde.

Exterieur is duurzaamheid

Ondanks hun biologische bedrijfsvoering blijft de holstein de ideale koe. 'Ze kan het biologisch boeren prima aan', vertelt Bram, die voorzitter is van het Zweedse hf-stamboek. 'De gemiddelde exterieurscore in de stal is bijna 83 punten en de conditie is prima', glundert hij en zegt dat exterieur het belangrijkste fokdoel is. Stieren als Lauthority, Fever, Windbrook, Stanleycup, Iota en Zelgadis staan op het inseminatielijstje. 'Een koe met een goed exterieur is een gezonde koe die de productie aankan en dus duurzaam is.' Naast deze onderneming heeft koeienliefhebber Bram met zijn vrouw ook nog twintig koeien met gemiddeld 88 punten voor exterieur. Het is een 'luke' veestapel die geen onderdeel van het melkveebedrijf vormt en niet biologisch gehouden wordt. Peter: 'We zijn de maatschap in 2001 met zijn vieren begonnen en hebben meteen heel zakelijk afgesproken dat daar geen aangetrouwde kant bij komt. Ook als wij ons straks uit de maatschap terugtrekken, blijft dat zo.'

In de lange afkalfboxen blijven de kalveren een dag bij de moeder